

Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman ohjausryhmän kokospöytäkirja

Aika 13.12.2021 klo 10.00–12.00

Paikka Microsoft Teams

Läsnä Jääskeläinen Atte, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja)
Hämäläinen Keijo, Jyväskylän yliopisto
Koski Jouni, Laurea-ammattikorkeakoulu
Kykkänen Jani, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Lehto Petra, työ- ja elinkeinoministeriö
Mannila Heikki, Suomen Akatemia
Mielityinen Ida, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Niemelä Ilkka, Aalto-yliopisto
Sippola Anniina, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry
Syväjärvi Antti, Lapin yliopisto
Vidgrén Mervi, Savonia-ammattikorkeakoulu
Vuorinen Birgitta, opetus- ja kulttuuriministeriö
Kettunen Pauli, opetus- ja kulttuuriministeriö (sihteeri)

Poissa Heikkinen Erja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Nieminen Sanna, valtiovarainministeriö

Asiantuntijat Innola Maija, opetus- ja kulttuuriministeriö
Palonen Maarit, opetus- ja kulttuuriministeriö

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.03.

2 Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman linjauspaperin käsittely

Puheenjohtaja esitteli kokouksen tavoitteet: saada aikaan yhteisymmärrys linjauspaperin sisällöstä niiltä osin kuin etukäteen lähetetyt kommentit edellyttävät lisäkeskustelua ja mahdollisia uudelleenmuotoiluja. Kohdat joihin ei ollut tullut kommentteja ennen kokousta katsottiin hyväksytyiksi. Puheenjohtaja avasi keskustelun.

Linjauspaperin johdantoon ehdotettiin kirjattavaksi selvästi, että linjaukset ovat syntyneet työryhmätyöskentelynä, jossa on ollut mukana korkeakoulujen edustajia, mutta linjauksia ei ole hyväksytetty varsinaisella lausuntokierroksella korkeakouluissa. Puheenjohtaja hyväksyi ehdotuksen.

Ammattikorkeakoulujen edustajat hyväksyivät ehdotuksen tilauskoulutuksesta tehdyn muutosehdotuksen kirjaamisesta niin, että asia otetaan jatkovalmisteluun korkeakoulujen kestävän kasvun ohjelman ulkopuolella. Linjauspaperiin toivottiin kirjattavan, että muuttunut toimintaympäristö on luonut tarpeen tarkastella uudelleen asiaa koskevan lain tulkintaa. Asia oli noussut esille valmisteluryhmässä, jossa oli todettu, että epäselvyys lukuvuosimaksullisen ja tilauskoulutuksen välillä olisi hyvä selkeyttää. Tämä vaatii kuitenkin säädösperustan laajempaa pohdintaa.

Birgitta Vuorinen totesi, että kunhan linjauspaperin viimeisin versio on hyväksytty, viedään koulutusperäisen maahanmuuton lisäämistä koskevan luvun ehdotukset myös koulutus- ja työperäisen maahanmuuton tiekarttaan.

Puheenjohtaja totesi, että korkeakoulujen kestävän kasvun ohjelman ulkopuolisissa keskusteluissa on todettu tarve laaja-alaiselle jatkuvan oppimisen strategiselle työlle, jossa määriteltäisiin korkeakoulujen rooli jatkuvan oppimisen kokonaisuudessa. Puheenjohtaja ehdotti, että linjauspaperiin lisätään maininta tämän työn käynnistämisestä alkuvuodesta 2022.

Muotoilu opintojen aikaisen pudokkuuden vähentämisestä määräaikaisella ohjauksen tehostamisella oli saanut kommentteissa runsaasti kritiikkiä. Maija Innola totesi, että valmisteluryhmässä oli ajateltu määräaikaisella ohjelmalla tavoiteltavan koronapandemiasta johtuvaa hetkellistä lisäpanostusta opintojen sujuvuuden tukemiseen niin, että sujuvuus ja pudokkuuden estäminen perustuu jatkossakin jatkuvalla toiminnalle eikä tätä siis oltaisi korvaamassa. Tavoite todettiin hyväksi, kunhan ohjelma ei vie opetuksen ja ohjauksen resursseja jatkuvasta toiminnasta. Puheenjohtaja totesi, että kirjaus muotoillaan uudelleen lopulliseen versioon.

Puheenjohtaja totesi, että kun käynnissä ovat sekä TKI-tiekartan uudistaminen että parlamentaarinen TKI-rahoituksen työryhmä, ei korkeakoulujen kestävän kasvun ohjelman parissa kannata linjata ehdotuksia TKI-toiminnan järjestämisestä.

Kohta yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välisen liikkuvuuden selvittämisestä oli kerännyt ammattikorkeakoulupuolelta kommentteja, että selvityksen tulisi olla aiempaa muotoilua symmetrisempi ja selvittää myös yliopistokoulutettujen liikkuvuutta ylempään ammattikorkeakoulututkintoon. Kohdan muotoilua tarkistetaan linjauspaperin viimeiseen versioon.

Korkeakoulujen yhteistyötä koskeva muotoilu jatkuvan oppimisen tarjonnan lisäämisen yhteydessä toivottiin selkiytettävän niin, että yhteistyö ei ole pakotettua eikä muotoilussa viitata suoraan yksittäisiin rahoitusmallin kohtiin. Todettiin että yhteistyöllä on korkeakoulukentän laaja tuki, kun se tapahtuu niiden omista lähtökohdista käsin.

Koulutusvastuujärjestelmän osalta ohjausryhmä korosti yhteisen tilannekuvan muodostamisen tärkeyttä. Aiheesta keskusteltiin myös korkeakoulujen ja tiedelaitosten johdon seminaarissa joulukuun alussa. Muotoilua oli tehty tältä pohjalta, mutta todettiin sitä vielä muokattavan. Puheenjohtaja totesi yleisen linjan olevan koulutusvastuiden sääntelyn yksityiskohtaisuuden vähentäminen, mitä ohjaus- ja valmisteluryhmissä on pidetty tärkeänä. Todettiin että koulutustarpeen ennakkointiarvioista poistetaan viittaukset muihin kuin korkeakoulutuksen aloihin.

Ammattikorkeakoulujen tutkintonimikkeitä koskeva kohta muotoillaan uudelleen siten, että ko. kokonaisuus siirretään erilliseen, keväällä 2022 tapahtuvaan jatkovalmisteluun sisältäen ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon nimikkeen tarkastelun.

Puheenjohtaja totesi, että käsitellyt kohdat muokataan OKM:n valmistelijoiden toimesta linjauspaperin viimeiseen versioon, joka lähetetään vielä sähköpostitse ohjausryhmän hyväksyttäväksi ennen sen julkistamista. Puheenjohtaja avasi uudelleen keskustelun linjauspaperista kokonaisuutena.

Todettiin että ulkomaisten opiskelijoiden ja kotimaisten tutkintojen suorittamisen lisäämisen tavoitevuosi 2030 on hallituksen tavoite, jota ei voida korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman puitteissa muuttaa. Tarjotaan kuitenkin hallituksen päätöksenteon pohjaksi laskelmat, että tavoitteiden saavuttaminen vaatisi korkeakoulutuksen kapasiteetin nopeaa nostamista kolmanneksella ja olisi käytännössä lähes mahdotonta, vaikka sen vaatimat suuret lisäresurssit saataisiin. Sen sijaan tavoitteiden saavuttaminen 2035 mennessä on laskelmien mukaan mahdollista.

Keskustelussa ehdotettiin, että linjauspaperin johdantoon lisättäisiin vielä maininta tutkimuksen huomioimisesta opiskelijamääriä kasvatettaessa sen lisäksi, että ennakkokommenttien perusteella tekstiin oli muutama lisäys jo tehty. Puheenjohtaja totesi, että saadun toimeksiannon perusteella korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelmassa tarkastellaan erityisesti työvoiman tarjonnan kysymyksiä, mutta johdannossa voidaan viitata käynnissä oleviin TKI-valmisteluihin, jotka huomioivat tämän näkökulman.

Puheenjohtaja totesi julkisen rahoituksen priorisoinnista kysyttäessä, että on paljon vaihtoehtoisia tapoja investoida koulutukseen ja tutkimukseen. Tämän valinnan tekeminen on poliittisten päättäjien tehtävä. Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman linjaukset ovat listaus vaihtoehtoista päätöksenteon raaka-aineeksi. Puheenjohtaja kertoi, että hallituksen työllisyyspäätösten valmisteluun OKM on tästä kokonaisuudesta alustavasti tarjonnut niiden merkittävien talousvaikutusten vuoksi aloituspaikkojen lisäämistä sekä kv-opiskelijoiden lisäämistä. Nämä voisivat mahdollisesti olla osa hallituksen kestävyystiekartan valmistelua.

Puheenjohtaja kertasi yhteenvedon linjauspaperin jatkovalmistelusta: johdannon muotoilua selkeytetään, ammattikorkeakoulujen tutkintonimikkeet YAMK mukaan lukien kirjataan erilliseen jatkovalmisteluun, tilauskoulutus ja agenttien käyttäminen kirjataan myös jatkovalmisteluun, tehdään kirjaus jatkuvan oppimisen strategisen visiotyön käynnistämisestä. Lisäksi toimenpide-ehdotusten yhteyteen merkitään,

mikä taho vastaa niiden toteuttamisesta ja millä aikataululla. Uusi versio valmistellaan OKM:ssä viikon 50 aikana ja lähetetään ohjausryhmän hyväksyttäväksi sähköpostilla.

3 Ohjausryhmän toiminta vuonna 2022

Ohjausryhmän toimikausi jatkuu vuodenvaihteen jälkeen; valmisteluryhmien toimikaudet päättyvät. Sovittiin että tammikuulle 2022 etsitään seuraava kokousaika ohjausryhmälle. Kokouksessa tullaan käymään läpi, miten ohjelman toimenpiteiden toimeenpano ja jatkovalmistelu aloitetaan.

4 Muut asiat

Ohjausryhmän jäseniä pyydettiin välittämään kiitokset hyvästä työstä omien organisaatioidensa edustajille valmisteluryhmissä.

5 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.18.